

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

คำหมายอากาศเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูหนาว

ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2562 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563

ออกประกาศวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562

สภาวะอากาศทั่วไป

บริเวณประเทศไทยตอนบน ฤดูหนาวจะเริ่มต้นในช่วงประมาณกลางเดือนตุลาคม 2562 ซึ่งจะใกล้เคียงค่าเฉลี่ยปกติ และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2563 โดยอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20–21 °ซ. ซึ่งจะสูงกว่าค่าปกติประมาณ 1 °ซ. (ค่าปกติ 19.9 °ซ.) และมีอากาศหนาวเย็นกว่าปีที่ผ่านมา (อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยปีที่ผ่านมา 21.9 °ซ.) สำหรับอุณหภูมิต่ำสุด 7-8 °ซ. จะอยู่บริเวณตอนบนของทั้งภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนอุณหภูมิต่ำสุดของกรุงเทพมหานคร อยู่ที่ 15-17 °ซ. ส่วนช่วงเวลาที่จะมีอากาศหนาวเย็นที่สุด จะเริ่มตั้งแต่ครึ่งหลังของเดือนธันวาคม 2562 ถึงปลายเดือนมกราคม 2563 สำหรับบริเวณยอดดอยและยอดภู รวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัดและมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง

ส่วนบริเวณภาคใต้ จะมีอากาศเย็นบางแห่ง ในบางวันส่วนมากตอนบนของภาค และยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นทางฝั่งตะวันออกของภาคตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม กับจะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากบางแห่ง ซึ่งจะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งได้ในบางพื้นที่ สำหรับคลื่นลมบริเวณทะเลอ่าวไทยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ โดยในบางช่วงจะมีคลื่นสูง 2-4 เมตร ส่วนทะเลอันดามันมีคลื่นสูง 1-2 เมตร

คำหมายลักษณะอากาศ

ประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก)

ช่วงครึ่งหลังของเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไปกับมีอากาศหนาวบางแห่งในบางวัน ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออกจะมีอากาศเย็นในหลายพื้นที่ทางตอนบนของภาค สำหรับปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 10-20 ของพื้นที่ และอาจลมกระโชกแรงในบางแห่ง เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นระลอกๆ โดยมีกำลังปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดปกคลุมประเทศไทยตอนบนเกือบตลอดช่วง

เดือนธันวาคมจนถึงปลายเดือนมกราคม อากาศจะหนาวเย็นลงอีก โดยบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีอากาศหนาวเย็นทั่วไป กับมีอากาศหนาวจัดบางแห่งในบางวันทางตอนบนของภาค สำหรับบริเวณยอดดอย ยอดภู รวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด กับมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้ในบางช่วง ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออกจะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไป กับมีอากาศหนาวหลายพื้นที่ในบางช่วง ส่วนมากทางตอนบนของภาค เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนยังคงแผ่เสริมลงมาปกคลุมประเทศไทยเป็นระลอกๆ และต่อเนื่อง โดยจะมีกำลังค่อนข้างแรงเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือยังคงพัดปกคลุมประเทศไทย

เดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น และจะมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวัน กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ แต่บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า เนื่องจาก บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบนจะมีกำลังอ่อนลง

ภาคใต้

ในช่วงครึ่งหลังของเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคม ยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่น โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนัก

มากในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งในบางแห่ง สำหรับคลื่นลมบริเวณอ่าวไทยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ ในบางช่วงจะมีคลื่นสูง 2-4 เมตร ส่วนทะเลอันดามันจะมีคลื่นสูง 1-2 เมตร เนื่องจาก มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้ โดยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม ประกอบกับ ในบางช่วงจะมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคใต้ตอนบน ภาคใต้ตอนกลาง และภาคใต้ตอนล่าง ช่วงเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคม ตามลำดับ นอกจากนี้ ในบางช่วง ยังมีหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงหรือพายุหมุนเขตร้อน เคลื่อนตัวเข้ามาใกล้หรือเคลื่อนผ่านภาคใต้

ครึ่งหลังของเดือนมกราคมจนถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เนื่องจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้จะมีกำลังอ่อนลง และจะเปลี่ยนเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมแทน

รายละเอียดตามภาคต่างๆ

ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ช่วงครึ่งหลังของเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน จะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไป กับมีอากาศหนาวบางแห่งในบางวัน ส่วนมากตอนบนของภาค กับมีหมอกในตอนเช้า โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 10-20 ของพื้นที่ และอาจลมมีกระโชกแรงบางแห่งในบางวัน

ต้นเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนมกราคม อากาศจะหนาวเย็นลงอีก โดยจะมีอากาศหนาวเย็นทั่วไป และมีอากาศหนาวจัดบางแห่งในบางวันทางตอนบนของภาค บริเวณจังหวัดเชียงราย น่าน สกลนครและนครพนม กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ในบางช่วง สำหรับบริเวณยอดดอย ยอดภู รวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และเกิดน้ำค้างแข็งขึ้นได้ในบางช่วง

ส่วนในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น และจะมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวัน กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ แต่ยังคงมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า

ภาคกลางและภาคตะวันออก

ช่วงครึ่งหลังของเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน จะมีอากาศเย็นหลายพื้นที่ โดยเฉพาะตอนบนของภาค กับมีหมอกในตอนเช้า โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 10-20 ของพื้นที่ และอาจลมมีกระโชกแรงบางแห่งในบางวัน

ต้นเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนมกราคม จะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไป กับมีอากาศหนาวหลายพื้นที่ในบางช่วง โดยเฉพาะตอนบนของภาคและบริเวณเทือกเขา กับจะมีหมอกหนาหลายพื้นที่ในบางช่วง

ส่วนในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น และจะมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวัน กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ในบางช่วง สำหรับทางตอนบนของภาคและบริเวณเทือกเขายังคงมีอากาศเย็นในตอนเช้า

ภาคใต้ฝั่งตะวันออก (ฝั่งอ่าวไทย)

ช่วงครึ่งหลังของเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคม จะมีฝนตกชุกหนาแน่น โดยเฉพาะตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ในบางแห่ง สำหรับคลื่นลมจะมีกำลังแรง และจะมีคลื่นสูง 2-4 เมตรในบางช่วง

ปลายเดือนมกราคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง แต่ทางตอนล่างของภาคยังคงมีฝนร้อยละ 30-40 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักบางแห่งในบางวัน

ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (ฝั่งทะเลอันดามัน)

ช่วงครึ่งหลังของเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 40-60 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักบางแห่ง สำหรับคลื่นลมในทะเลอันดามันจะมีคลื่นสูง 1-2 เมตร

ต้นเดือนธันวาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง โดยจะมีฝนร้อยละ 10-20 ของพื้นที่

คาดหมายอุณหภูมิค่าสุดเจ็ลีย(องศาเซลเซียส)ตามภาคต่างๆช่วงฤดูหนาวปี พ.ศ.2562

ภาค	พฤศจิกายน 2562	ธันวาคม 2562	มกราคม 2563	1-15 กุมภาพันธ์ 63	16-29 กุมภาพันธ์ 63
เหนือ	ตอนบน 19-21 ตอนล่าง 21-23	ตอนบน 15-17 ตอนล่าง 17-19	ตอนบน 14-16 ตอนล่าง 16-18	ตอนบน 15-17 ตอนล่าง 17-19	ตอนบน 17-19 ตอนล่าง 19-21
ตะวันออก/เหนือ	ตอนบน 20-22 ตอนล่าง 21-23	ตอนบน 16-18 ตอนล่าง 17-19	ตอนบน 14-16 ตอนล่าง 16-18	ตอนบน 16-18 ตอนล่าง 17-19	ตอนบน 18-20 ตอนล่าง 19-21
กลาง	23-25	20-22	19-21	20-22	22-24
ตะวันออก	23-25	21-23	20-22	21-23	23-25
ใต้ฝั่งตะวันออก	23-25	22-24	21-23	21-23	21-23
ใต้ฝั่งตะวันตก	23-25	22-24	22-24	22-24	22-24

คาดหมายปริมาณฝน(มิลลิเมตร)และการกระจายของฝน(%ของพื้นที่) ช่วงฤดูหนาวปี พ.ศ.2562

ภาค	พฤศจิกายน 2562	ธันวาคม 2562	มกราคม 2562	1-15 กุมภาพันธ์ 62	16-29 กุมภาพันธ์ 62
เหนือ	ฝน 10-20%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง
ตะวันออก/เหนือ	ฝน 10-20%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง
กลาง	ฝน 10-20%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง
ตะวันออก	ฝน 20-30%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝน10%
ใต้ฝั่งตะวันออก	ฝนฟ้าคะนอง 60-80% ฝนหนักถึงหนักมาก ตั้งแต่จังหวัดชุมพร ลงไป	ฝนฟ้าคะนอง 60-80% ฝนหนักถึงหนักมาก ตั้งแต่ จ.สุราษฎร์ธานี ลงไป	ฝน 30-40% ฝนหนัก ตอนล่างของภาค	ฝน 10-20% ตอนล่าง ของภาค	ฝน 10-20% ตอนล่าง ของภาค
ใต้ฝั่งตะวันตก	ฝนฟ้าคะนอง 40-60% ฝนตกหนักบางแห่ง	ฝน 20-30%	ฝน 10 - 20%	ฝน 10%	ฝน 10%

หมายเหตุ

เกณฑ์ปริมาณฝน

ปริมาณฝน (มม.)

ฝนเล็กน้อย

0.1-10.0

ฝนปานกลาง

10.1-35.0

ฝนหนัก

35.1- 90.0

ฝนหนักมาก

> 90.0

ข้อควรระวัง

1. ช่วงเดือนตุลาคม บริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ตอนบนจะมีฝนตกต่อเนื่อง ประกอบกับในบางช่วงจะมีน้ำทะเลหนุนสูง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดน้ำท่วมและน้ำล้นตลิ่งได้ในบางพื้นที่

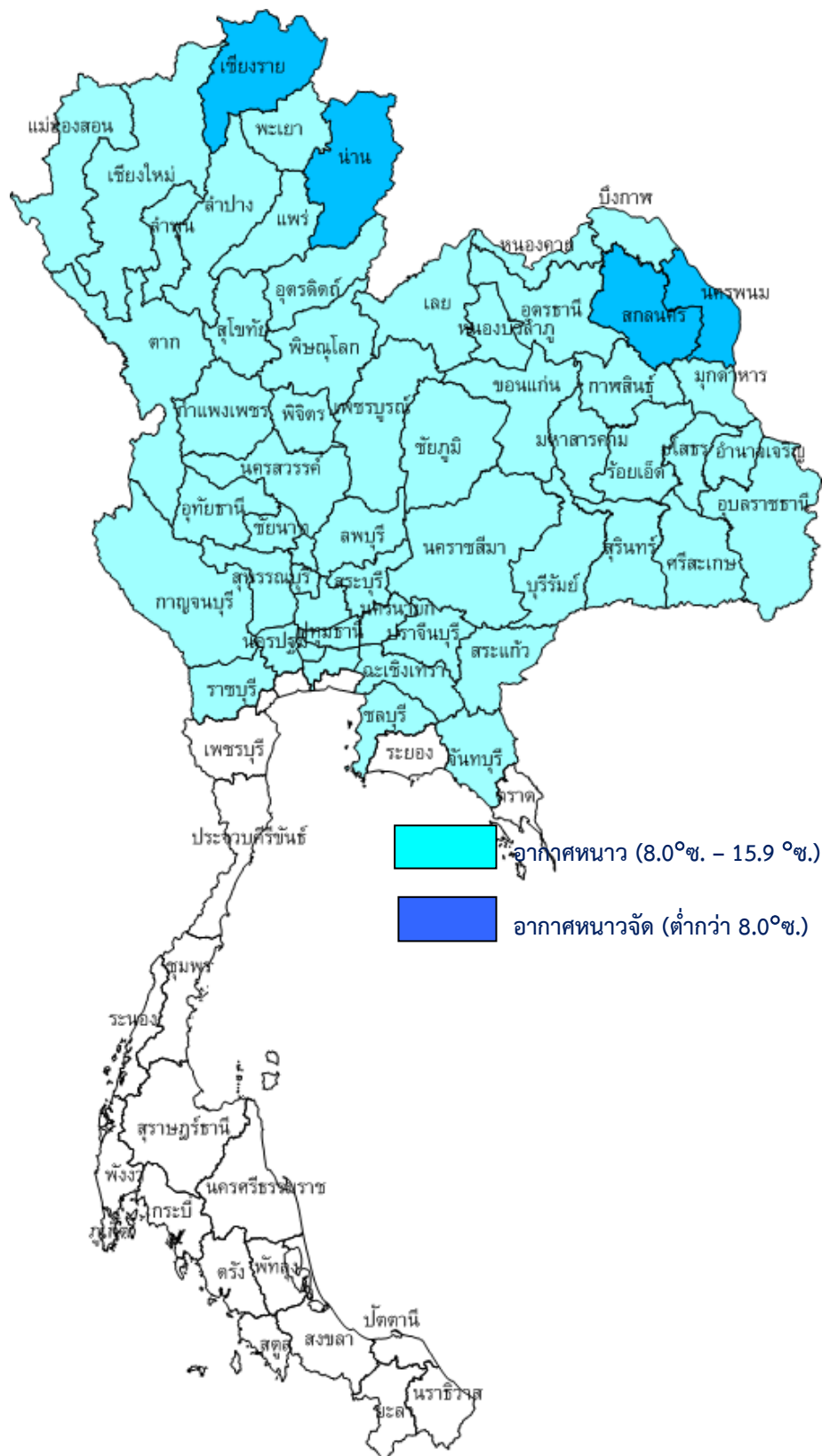
2. ในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม มักมีหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงก่อตัวขึ้นในทะเลจีนใต้ ตอนล่าง แล้วทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุหมุนเขตร้อน และมีโอกาสสูงที่จะเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้ หรือเคลื่อนผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคใต้ ทำให้บริเวณภาคใต้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง กับมีฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ รวมทั้งคลื่นลมบริเวณอ่าวไทยจะมีกำลังแรงและอาจมีคลื่นซัดฝั่ง ความสูงของคลื่น 2-4 เมตร เกษตรกรควรติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ของกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด และหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาวะอากาศสามารถติดต่อสอบถามได้จากกรมอุตุนิยมวิทยา

3. ในเดือนธันวาคมและมกราคม บริเวณยอดดอยและยอดภูมักจะมีน้ำค้างแข็งขึ้นได้ กับจะมีหมอกหนาเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงควรระมัดระวังการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะไว้ด้วย

4. ในช่วงเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ อาจมีคลื่นกระแสลมตะวันตก เคลื่อนตัวจากประเทศเมียนมาผ่านประเทศไทยตอนบนซึ่งจะทำให้ช่วงดังกล่าวเกิดฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรงและอาจมีลูกเห็บตกได้ในบางพื้นที่

บริเวณที่มีโอกาสเกิดอากาศหนาวและหนาวจัดในบางช่วง

เดือนธันวาคม 2562 – มกราคม 2563

ที่มา: ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อการเกษตรในช่วงฤดูหนาว

บริเวณประเทศไทยตอนบนในระยะต้นฤดูสภาพอากาศจะแปรปรวน เกษตรกรควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย สำหรับในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงที่แผ่ลงมาปกคลุม จะมีสภาพอากาศที่หนาวเย็น โดยเฉพาะทางตอนบนของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความหนาวเย็นต่อเนื่องและยาวนานกว่าทางตอนล่างของภาค ส่วนบริเวณเทือกเขา ยอดดอย และยอดภูจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด เกษตรกรควรให้ความอบอุ่นแก่ตนเอง อย่างเพียงพอ และดูแลสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย โดยเฉพาะโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ สำหรับปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรวางแผนการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงแล้ง สำหรับในระยะต้นฤดูความชื้นในดินยังคงมีอยู่ หากเกษตรกรต้องการปลูกพืชในระยะนี้ก็สามารถทำได้ แต่ควรมีน้ำสำรองไว้แก่พืชในระยะเจริญเติบโต โดยเฉพาะในช่วงที่พืชผลิดอกออกผลและติดผลจะเป็นช่วงที่พืชต้องการน้ำมากกว่าช่วงอื่นๆ ถ้าพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ หากขาดน้ำจะทำให้สูญเสียผลผลิตโดยสิ้นเชิง เนื่องจากสภาพอากาศที่แห้งประกอบกับบางช่วงอาจมีลมแรง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการเกิดอัคคีภัยและไฟป่า โดยทำแนวกันไฟรอบพื้นที่เพาะปลูก และหลีกเลี่ยงการจุดไฟหากมีความจำเป็นต้องจุดไฟเพื่อใช้งานควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเสร็จภารกิจ เพื่อป้องกันไฟลุกลามจนกลายเป็นอัคคีภัย สำหรับในช่วงฤดูหนาวอากาศจะจืดจางวันไฟจะไม่ลอยขึ้นไปในชั้นบรรยากาศแต่จะแผ่ปกคลุมบริเวณข้างเคียงทำให้ทัศนวิสัยลดลงส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ง่ายและวันไฟยังเป็นอันตรายต่อสุขภาพด้วย สำหรับพื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน เกษตรกรควรเลือกปลูกพืชที่อายุการเก็บเกี่ยวสั้น และใช้น้ำน้อย เพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดน้ำของพืช สำหรับในบางช่วงอาจมีน้ำค้างแข็งโดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาและยอดเขา เกษตรกรควรระวังและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับพืชผลทางการเกษตร โดยหลีกเลี่ยงการให้น้ำพืชในช่วงเย็นอย่างเต็มที่ เพราะเมื่อเกิดสภาวะน้ำค้างแข็งจะทำให้ท่อลำเลียงน้ำของพืชเสียหาย นอกจากนี้ควรคลุมดินด้วยวัสดุคลุม เพื่อรักษาอุณหภูมิดินและรักษาความชื้นภายในดิน

สำหรับภาคใต้ในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง ภาคใต้ฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมดังกล่าว จะมีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก ประกอบกับร่องความกดอากาศต่ำได้เคลื่อนลงมาพัดผ่านภาคใต้ ทำให้บริเวณที่ร่องความกดอากาศต่ำพัดผ่านมีฝนตกหนักถึงหนักมากได้บางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะ น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง โดยขุดลอกคูคลองและดูแลทางระบายน้ำอย่าให้ดินเงินติดขัด ตลอดจนขุดลอกสันดอนปากแม่น้ำให้น้ำสามารถไหลออกทะเลได้สะดวก เพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูก อาคารบ้านเรือน และโรงเก็บพืชผลทางด้านการเกษตร ส่วนทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกจะมีปริมาณและการกระจายของฝนน้อยกว่าทางภาคใต้ฝั่งตะวันออก เกษตรกรควรเริ่มกักเก็บน้ำเอาไว้ใช้ทางด้านการเกษตร อนึ่ง ในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรงคลื่นลมบริเวณอ่าวไทยจะมีกำลังแรงขึ้น ชาวเรือและชาวประมงควรเพิ่มความระมัดระวังในการเดินเรือ และเรือเล็กควรงดออกจากฝั่ง โดยเฉพาะในช่วงที่ทะเลมีคลื่นจัด โดยติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด และหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาวะอากาศควรติดต่อสอบถามจากกรมอุตุนิยมวิทยา

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงและสัตว์น้ำในช่วงฤดูหนาว

สำหรับเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ ในช่วงต้นฤดูหนาวสภาพอากาศจะแปรปรวน โดยมีอากาศหนาวเย็นเป็นช่วงๆ เกษตรกรควรควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อย่าให้เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงปรับตัวไม่ทัน อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย และควรหมั่นสังเกตสัตว์เลี้ยง หากพบตัวที่เป็นโรคควรรีบแยกออกจากกลุ่มและทำการรักษา เพื่อไม่ให้เชื้อโรคแพร่ไปยังตัวอื่นๆ และเกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ที่ป่วยและสารคัดหลั่งจากสัตว์โดยตรง หากมีความจำเป็นต้องสัมผัสกับสัตว์เลี้ยงควรสวมถุงมือยางทุกครั้ง รวมทั้งสวมเสื้อผ้าให้มิดชิด เพื่อป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย สำหรับในบางช่วงอาจมีลมแรง เกษตรกรควรทำแผงกำบังลมหนาวให้กับสัตว์เลี้ยง เพื่อป้องกันลมโกรกโรงเรือนจนทำให้สัตว์เลี้ยงหนาวเย็น อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย รวมทั้งไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่กลางแจ้งในตอนกลางคืน เพราะอาจทำให้สัตว์หนาวเย็น และตัวที่ไม่แข็งแรงอาจตายได้ โดยเฉพาะในช่วงที่มีคลื่นกระแสลมฝ่ายตะวันตกจากประเทศเมียนมาเคลื่อนเข้าปกคลุม ซึ่งจะทำให้อุณหภูมิต่ำสุดลดต่ำลงมาก สำหรับในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมหรือคลื่นกระแสลมฝ่ายตะวันตกเคลื่อนเข้ามาปกคลุม ในระยะแรกจะมีฝนฟ้าคะนอง เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่โล่งแจ้งขณะฝนฟ้าคะนอง ต่อจากนั้นอุณหภูมิจะลดลง เกษตรกรควรเพิ่มความอบอุ่นภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงหนาวเย็น โดยเฉพาะสัตว์ที่ยังเล็กซึ่งมีภูมิต้านทานต่ำกว่าสัตว์ที่โตเต็มวัย เนื่องจากในช่วงฤดูหนาวสภาพอากาศจะแห้งและในบางช่วงอาจมีลมแรง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการเกิดอัคคีภัย ในบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ไว้ด้วย สำหรับภาคใต้ ในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง หรือร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีฝนตกชุก เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่ชื้นแฉะเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้สัตว์เลี้ยงอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย รวมทั้งจัดเตรียมพื้นที่สูงน้ำท่วมไม่ถึงเอาไว้เพื่ออพยพสัตว์เลี้ยงด้วย พร้อมเตรียมระบบส่องสว่างยามค่ำคืนเอาไว้ให้พร้อมใช้งาน

ส่วนผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ในช่วงที่อุณหภูมิลดลง เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อเลี้ยง ควรลดปริมาณอาหาร เนื่องจากอุณหภูมิที่ต่ำจะทำให้สัตว์น้ำกินอาหารได้น้อย อาหารที่เหลือจะทำให้เน่าเสีย สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในน้ำจะอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย สำหรับในช่วงฤดูหนาวสัตว์น้ำจะกินอาหารได้น้อยกว่าปกติทำให้สัตว์น้ำเจริญเติบโตช้า ดังนั้น เกษตรกรควรให้อาหารสัตว์น้ำในช่วงสาย หรือในช่วงที่อุณหภูมิสูงขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สัตว์น้ำกินอาหารได้มากขึ้น ส่งผลให้สัตว์น้ำเจริญเติบโตได้ดีขึ้น สำหรับในบางช่วงอาจมีฝนฟ้าคะนอง เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้บ่อน้ำที่ตกบนดินไหลลงสู่บ่อเลี้ยง เพราะจะทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน สัตว์น้ำปรับตัวไม่ทันอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย และหลังจากฝนตก เกษตรกรควรเปิดเครื่องตีน้ำเพื่อป้องกันน้ำในระดับบนและน้ำในระดับที่ลึกกลงไปแยกชั้น และการเปิดเครื่องตีน้ำจะเป็นการเพิ่มออกซิเจนให้กับน้ำ ส่วนในฤดูหนาวปริมาณน้ำระเหยจะมีมาก ซึ่งอาจทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน เกษตรกรควรดูแลสภาพน้ำให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์น้ำที่เลี้ยง หากสภาพน้ำไม่เหมาะสมอาจทำให้สัตว์น้ำจะเกิดการเจริญเติบโต รวมทั้งควรดูแลปริมาณน้ำให้เหมาะสมกับจำนวนสัตว์น้ำที่เลี้ยงหากปริมาณน้ำมีน้อยจะทำให้สัตว์น้ำอยู่อย่างแออัด ส่งผลให้อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย สำหรับในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง คลื่นลมบริเวณอ่าวไทยจะมีกำลังแรงขึ้น ผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งควรระวังและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากสัตว์น้ำที่เลี้ยงไว้โตได้ขนาดควรทยอยกับขายไปก่อนบางส่วน เพื่อลดอัตราเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และควรติดตามพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด และหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาวะอากาศสามารถติดต่อสอบถามได้จากกรมอุตุนิยมวิทยา

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อไม้ผลในช่วงฤดูหนาว

สำหรับบริเวณประเทศไทยตอนบนในช่วงฤดูหนาวปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรวางแผนการใช้น้ำที่เก็บกักไว้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางการเกษตรในช่วงที่มีฝนตกน้อยคือช่วงฤดูหนาวและฤดูร้อน สำหรับฝนที่ลดลงในระยะต้นฤดูหนาวประกอบกับอุณหภูมิต่ำสุดที่ยังลดลงไม่มากนัก พืชมักมีใบอ่อนและยอดอ่อน เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ซึ่งจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช ทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต การผลิดอกออกผลลดลง ต่อจากนั้นสภาพอากาศจะแห้ง เหมาะแก่การระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรชนิดต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นพืช ทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชดังกล่าว หากพืชอยู่ในระยะแตกตาดอกจะทำให้ตาดอกเหี่ยวแห้ง การติดผลลดลง หากระบาดในระยะผลอ่อน ผลผลิตอาจด้อยคุณภาพ ส่วนไม้ผลที่ออกดอกในช่วงฤดูหนาว เช่น ลำไยและลิ้นจี่ เป็นต้น เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชในสวนและบริเวณโคนต้นพืชให้โล่งเตียน เพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากต้นไม้ผลที่ปลูก รวมทั้งไม่ให้เป็นที่ยาอาศัยหลบซ่อนของโรคและศัตรูพืช และการกำจัดวัชพืชบริเวณโคนต้นพืชให้โล่งเตียนทำให้ดินบริเวณโคนต้นพืชแห้ง เป็นการกระตุ้นให้ต้นพืชแตกตาดอกได้ดี ส่วนในระยะที่พืชเตรียมแตกตาดอก เกษตรกรควรรดให้น้ำและเมื่อสภาพอากาศมีความเหมาะสม โดยอุณหภูมิต่ำสุดลดลงจนทำให้มีสภาพอากาศหนาวเย็นและยาวนานพอเพียงก็จะทำให้พืชดังกล่าวแตกตาดอกได้ เมื่อเกษตรกรเห็นดอกชัดเจนและเพียงพอแล้ว จึงค่อยให้น้ำ โดยให้น้ำในปริมาณที่น้อยก่อนแล้วค่อยเพิ่มปริมาณขึ้น สำหรับในบางช่วงอาจมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง โดยเฉพาะในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมในระยะแรก เกษตรกรควรผูกยึดและค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้แข็งแรง เพื่อป้องกันกิ่งหักและลำต้นโค่นล้ม สำหรับในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงมีกำลังอ่อนลงหรือในระยะปลายฤดูหนาว จะมีหมอกกับหมอกหนาในบางพื้นที่ ชาวสวนมะม่วงควรระวังและป้องกันโรคราดำ ซึ่งจะทำให้การติดผลลดลง หากพบโรคดังกล่าว เกษตรกรควรฉีดพ่นด้วยน้ำบริเวณใบและช่อดอกก็จะช่วยลดการระบาดของโรคดังกล่าวลงไปได้แต่ไม่ควรฉีดน้ำแรงเกินไปเพราะจะทำให้ช่อดอกช้ำการติดผลลดลง

ส่วนภาคใต้ในช่วงฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมดังกล่าวจะมีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกกับมีฝนตกหนักได้บางพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง หรือร่องความกดอากาศพาดผ่านและร่องความกดอากาศดังกล่าวมีกำลังแรง ทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีฝนตกหนักถึงหนักมากได้ เกษตรกรควรขุดลอกคูคลองและดูแลทางระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูก อย่าให้ดินเงินติดขัด น้ำสามารถระบายได้สะดวก เพื่อป้องกันน้ำเอ่อล้นเข้าท่วมพื้นที่สวนผลไม้ สำหรับในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสูง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรครากเน่าโคนเน่า ในไม้ผล โรคราใบดิดในทุเรียน และโรคราสีชมพูในลองกอง เป็นต้น โดยดูแลสวนให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อลดความชื้นสะสมภายในบริเวณสวน ส่วนไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต ชาวสวนควรตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดส่องได้ทั่วถึง ป้องกันโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา นอกจากนี้พื้นที่การเกษตรที่อยู่ในที่ลุ่ม เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้น้ำท่วมขังบริเวณพื้นที่เพาะปลูกและโคนต้นไม้ผลเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้รากพืชขาดอากาศต้นพืชตายได้ สำหรับในระยะปลายฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลงโดยเริ่มจากทางตอนบนของภาคใต้ฝั่งตะวันออก เกษตรกรควรกักเก็บน้ำเอาไว้ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ ในสวนผลไม้ ช่วงฤดูร้อน

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อกาแฟและยางพาราในช่วงฤดูหนาว

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกกาแฟ ในฤดูหนาวปริมาณและการกระจายของฝนลดลง ชาวสวนกาแฟควรวางแผนการใช้น้ำที่เก็บกักไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงที่มีฝนตกน้อย นอกจากนี้ควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ซึ่งจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืชทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ หรืออาจทำให้ต้นพืชตายได้ ส่วนในช่วงต้นฤดูความชื้นในดินยังคงมีอยู่ วัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกเพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากต้นกาแฟ และเป็นการตัดวงจรชีวิตของโรคและศัตรูพืช นอกจากนี้ควรตัดแต่งกิ่ง โดยเฉพาะกิ่งแขนง หรือกิ่งกระโดง เนื่องจากในช่วงฤดูฝน กิ่งดังกล่าวจะมีจำนวนมาก และจะแย่งธาตุอาหารและน้ำจากต้นกาแฟ ทำให้ต้นเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ ส่งผลให้ผลผลิตลดลงได้ นอกจากนี้ควรตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งที่มีสภาพเสื่อมโทรมเนื่องจากการให้ผลผลิตมานาน และควรเก็บกวาดกิ่งและใบที่ถูกตัด ตลอดจนส่วนของพืชที่เป็นโรคหรือศัตรูพืชทำลายไปกำจัด โดยเผาหรือฝังให้ลึก ไม่ควรกองไว้ในบริเวณสวน เพราะจะเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคและศัตรูพืช สำหรับในช่วงฤดูหนาวสภาพอากาศจะแห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด โดยเฉพาะเพลี้ยต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ส่งผลต่อการผลิตดอกออกผล นอกจากนี้ควรคลุมบริเวณโคนต้นกาแฟ ด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบไม้ และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดการระเหยของน้ำบริเวณหน้าดิน รักษาความชื้นในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน แต่ไม่ควรคลุมชิดบริเวณโคนต้นกาแฟจนเกินไปเพราะอาจทำให้โรคและศัตรูพืชลุกลามจากวัสดุที่คลุมดินมาสู่ต้นพืชได้

ส่วนผู้ที่ปลูกยางพาราบริเวณประเทศไทยตอนบน ในช่วงฤดูหนาวสภาพอากาศจะแห้ง และในบางช่วงจะมีลมแรง เกษตรกรควรระวังและป้องกันอัคคีภัย โดยทำแนวกันไฟรอบพื้นที่เพาะปลูก และโรงเก็บพืชผลทางการเกษตร รวมทั้งหลีกเลี่ยงการจุดไฟในบริเวณสวน หากมีความจำเป็นต้องจุดไฟควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เพื่อป้องกันไฟลุกลามจนกลายเป็นอัคคีภัย สำหรับทางภาคใต้จะเป็นช่วงฤดูฝน ในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสูง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคใบยางร่วงลูกยางเน่า โรคหน้ากรีดยาง และโรคราสีชมพู เป็นต้น โดยดูแลสวนยางพาราให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อลดความชื้นสะสมภายในสวนป้องกันและลดความรุนแรงของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา นอกจากนี้ไม่ควรกรีดยางแบบหักโหมในช่วงฤดูฝน และควรหมั่นกำจัดวัชพืช เนื่องจากในช่วงฤดูฝนวัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี ชาวสวนยางพาราควรหมั่นกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียน เพื่อลดความชื้นและลดความรุนแรงของโรคที่เกิดจากเชื้อรา รวมทั้งไม่ให้แย่งธาตุอาหารจากต้นยางพาราที่ปลูก และทำให้บริเวณสวนไม่ให้ับชื้นจนเป็นแหล่งสะสมของโรคที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโซรา ซึ่งมีระบาดในช่วงฤดูฝน สำหรับในบางช่วงอาจมีฝนตกหนักติดต่อกันซึ่งจะทำให้เกิดน้ำท่วมโดยเฉพาะสวนยางพาราที่อยู่ในที่ลุ่ม เกษตรกรควรระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูกอย่าให้น้ำขังในแปลงปลูกยางพาราเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้รากพืชเน่าต้นยางตายได้ และหากตรวจพบต้นที่เป็นโรคควรรีบรักษาไม่ควรปล่อยทิ้งไว้เพราะอาจทำให้เชื้อโรคลุกลามไปยังต้นอื่นๆได้

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักในช่วงฤดูหนาว

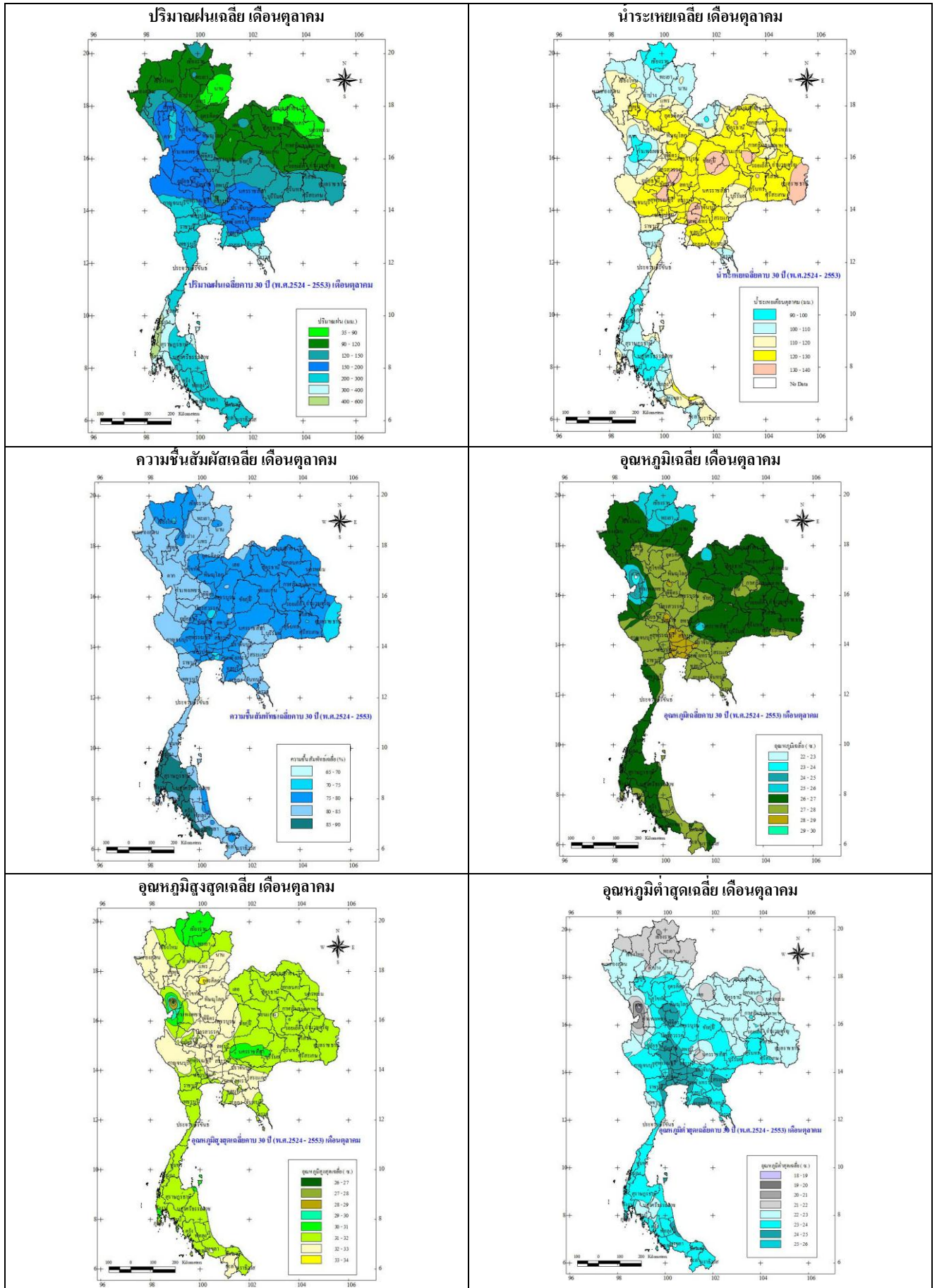
ในช่วงฤดูหนาว ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง โดยในช่วงต้นฤดู เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ในพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักต่างๆ ซึ่งศัตรูพืชดังกล่าวจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช เช่น ใบอ่อนและยอดอ่อน ทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต สำหรับความชื้นในดินยังคงมีอยู่จากฤดูฝนที่ผ่านมา ซึ่งทำให้วัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผัก ที่ปลูก รวมทั้งเป็นการตัดวงจรชีวิตของโรคและศัตรูพืช เนื่องโรคและศัตรูพืชจากบางชนิดสามารถเจริญเติบโตได้ในวัชพืช สำหรับสภาพอากาศที่แห้งในช่วงฤดูหนาว เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรชนิดต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ ส่วนในช่วงที่มีบริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมหรือมีคลื่นกระแสลมฝ่ายตะวันตกเคลื่อนผ่านประเทศไทย ทำให้มีอุณหภูมิลดลง โดยบริเวณเทือกเขาและยอดดอยจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด ซึ่งอาจจะมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้ในบางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับพืชผลทางการเกษตร โดยหลีกเลี่ยงการให้น้ำพืชอย่างเต็มที่ ในช่วงเย็น เนื่องจากเมื่อเกิดสภาวะน้ำค้างแข็งในตอนกลางคืน อาจทำให้ท่อลำเลียงน้ำของพืชเสียหาย นอกจากนี้ควรคลุมดินบริเวณแปลงปลูกพืช และโคนต้นพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่มีสีเข้ม เพื่อรักษาอุณหภูมิดิน และลดการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน ส่วนในระยะที่บริเวณความกดอากาศสูงอ่อนกำลังลง โดยเฉพาะในช่วงปลายฤดูหนาว จะมีหมอกและน้ำค้าง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคราน้ำค้าง และโรคราแป้ง เป็นต้น ซึ่งจะทำให้พืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักต่างๆ เสียหาย ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ สำหรับผลผลิตทางการเกษตรที่เก็บเกี่ยวมาแล้ว เกษตรกรไม่ควรตากไว้กลางแจ้งข้ามคืน เพราะอาจเปียกชื้นเสียหายเนื่องจากหมอกและน้ำค้างได้ ส่วนในบางพื้นที่ปริมาณน้ำในดินอาจลดลง จนไม่เพียงพอกับความต้องการของพืช เกษตรกรควรดูแลให้น้ำแก่พืชอย่างเพียงพอเหมาะสม เพราะหากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะในช่วงที่พืชอยู่ในระยะผลิดอกออกผลจะเป็นช่วงที่พืชต้องการน้ำมากกว่าระยะอื่นๆ ถ้าพืชขาดน้ำจะทำให้สูญเสียผลผลิตโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ เกษตรกรควรวางแผนการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงแล้ง เนื่องจากระยะต่อไปจะเป็นฤดูร้อน ปริมาณและการกระจายของฝนจะมีน้อย เกษตรกรควรมีการวางแผนการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศในแต่ละภูมิภาค เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และลดความเสี่ยงจากผลกระทบต่างๆลง

สำหรับทางภาคใต้ ในช่วงฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออกจะมีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทางฝั่งตะวันตกก็จะมีฝนตกหนักบางพื้นที่ เกษตรกรจึงควรดูแลระบบระบายน้ำในพื้นที่เพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพ โดยขุดลอกคูคลองระบายน้ำอย่าให้ดินแข็งและตื้นเขิน น้ำไหลได้สะดวก และในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสูง สภาพอากาศเหมาะแก่การระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เกษตรกรควรดูแลพื้นที่เพาะปลูกให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก แสงแดดส่องได้ทั่วถึง เพื่อลดความชื้นสะสมภายในพื้นที่เพาะปลูกป้องกันและลดความรุนแรงของโรคดังกล่าวซึ่งจะเกิดกับพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผัก ได้

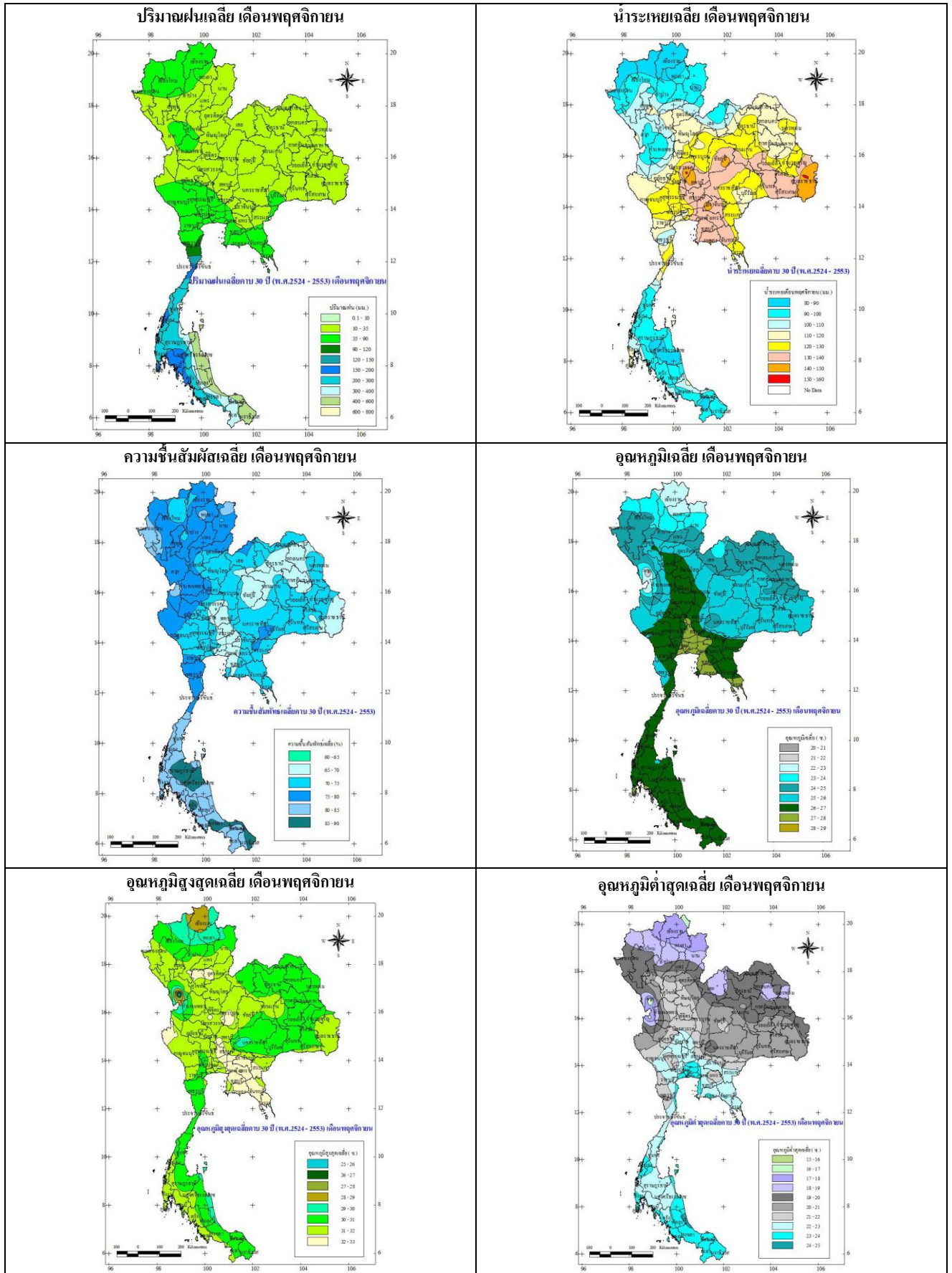
สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อข้าวนาปีในช่วงฤดูหนาว

สำหรับในช่วงฤดูหนาว ข้าวนาปีจะอยู่ในระยะออกรวงถึงเก็บเกี่ยว โดยในระยะต้นฤดูปริมาณและการกระจายของฝนลดลง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน โดยเฉพาะหนอนกระทู้คอรวงหรือหนอนกระทู้ควายพระอินทร์ ซึ่งมีระบาดในพื้นที่ซึ่งมีน้ำท่วมและหลังจากน้ำลด พอดันข้าวออกรวงก็จะเกิดการระบาดของหนอนดังกล่าวได้ โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ข้าวใกล้จะถูกเก็บเกี่ยว ซึ่งหนอนดังกล่าวจะซ่อนตัวตามกอหญ้าและโคนต้นข้าวในตอนกลางวัน และจะออกมากัดกินต้นข้าวในตอนกลางคืนทำให้ข้าวเสียหาย ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ เกษตรกรควรอนุรักษ์สัตว์ซึ่งเป็นศัตรูธรรมชาติของหนอนชนิดนี้ ซึ่งได้แก่ นก เป็ด ไก่ คางคก กบ และสัตว์เลื้อยคลานต่างๆ สำหรับเกษตรกรที่ต้องการปลูกข้าวนาปรังไม่ควรปลูกในช่วงต้นฤดูหนาว เนื่องจากในช่วงเวลาที่ปลูกดังกล่าว ต้นข้าวจะตั้งท้องและออกรวงตรงกับช่วงที่มีอากาศที่หนาวเย็นซึ่งจะทำให้ข้าวเกิดการกระทบหนาว ส่งผลให้ข้าวผลิดอกออกผลลดลง ทำให้ให้ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ ประกอบกับในช่วงฤดูหนาวปริมาณและการกระจายของฝนมีน้อยสภาพอากาศค่อนข้างแห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรต่างๆ ซึ่งศัตรูพืชดังกล่าวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นข้าวทำให้ต้นข้าวชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นข้าว และเพลี้ยดังกล่าวยังเป็นพาหะนำโรคใบหงิกหรือโรคจู๋มาสู่ต้นข้าวด้วย ดังนั้นชาวนาที่จะปลูกข้าวจึงควรเลื่อนเวลาออกไปประมาณต้นเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นระยะที่มีความเสี่ยงต่อข้าวกระทบหนาวน้อยลง สำหรับในช่วงต้นฤดูหนาว ความชื้นภายในดินยังคงมีอยู่ วัชพืชต่างๆ เช่น ข้าวป่า ข้าวนก หญ้าไซ หญ้าแดง และหญ้าชันกาด เป็นต้น จะเจริญเติบโตได้ดี ชาวนาควรกำจัดวัชพืชรอบๆ แปลงนา เพื่อไม่ให้มันเป็นแหล่งอาศัยหลบซ่อนของโรคและศัตรูพืช เนื่องจากโรคและศัตรูพืชบางชนิดสามารถเจริญเติบโตในวัชพืชในบางช่วงชีวิต รวมทั้งควรรักษา ศัตรูธรรมชาติของศัตรูพืช เช่น แมลงปอ แมงมุม ผีเสื้อ แมลงผู้ตัวห้ำ และตัวเบียนต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งสัตว์น้ำต่างๆ เช่น กบ เขียด และปลา เป็นต้น เพื่อช่วยกำจัดศัตรูพืชตามธรรมชาติในแปลงนา

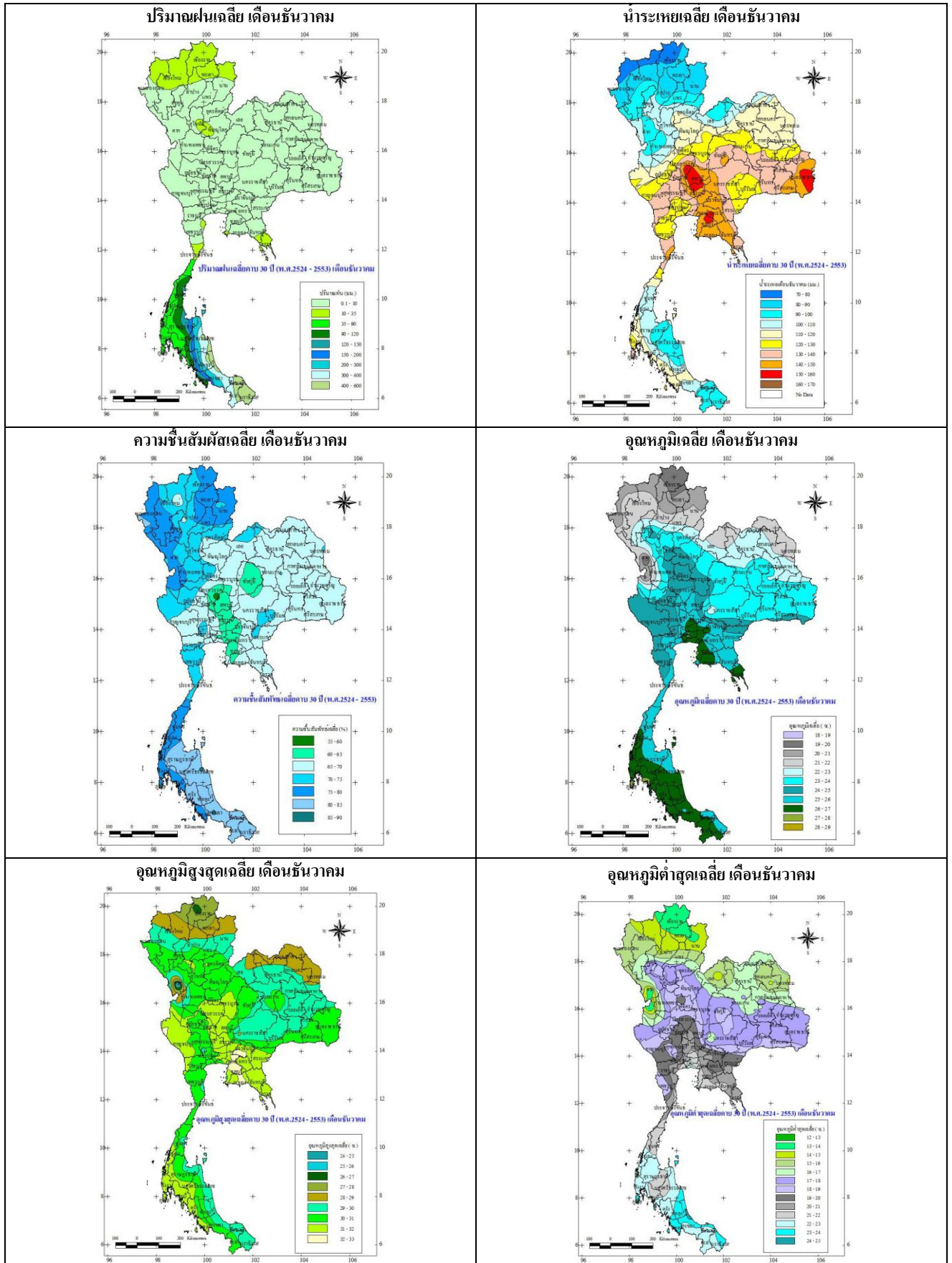
เดือนตุลาคม

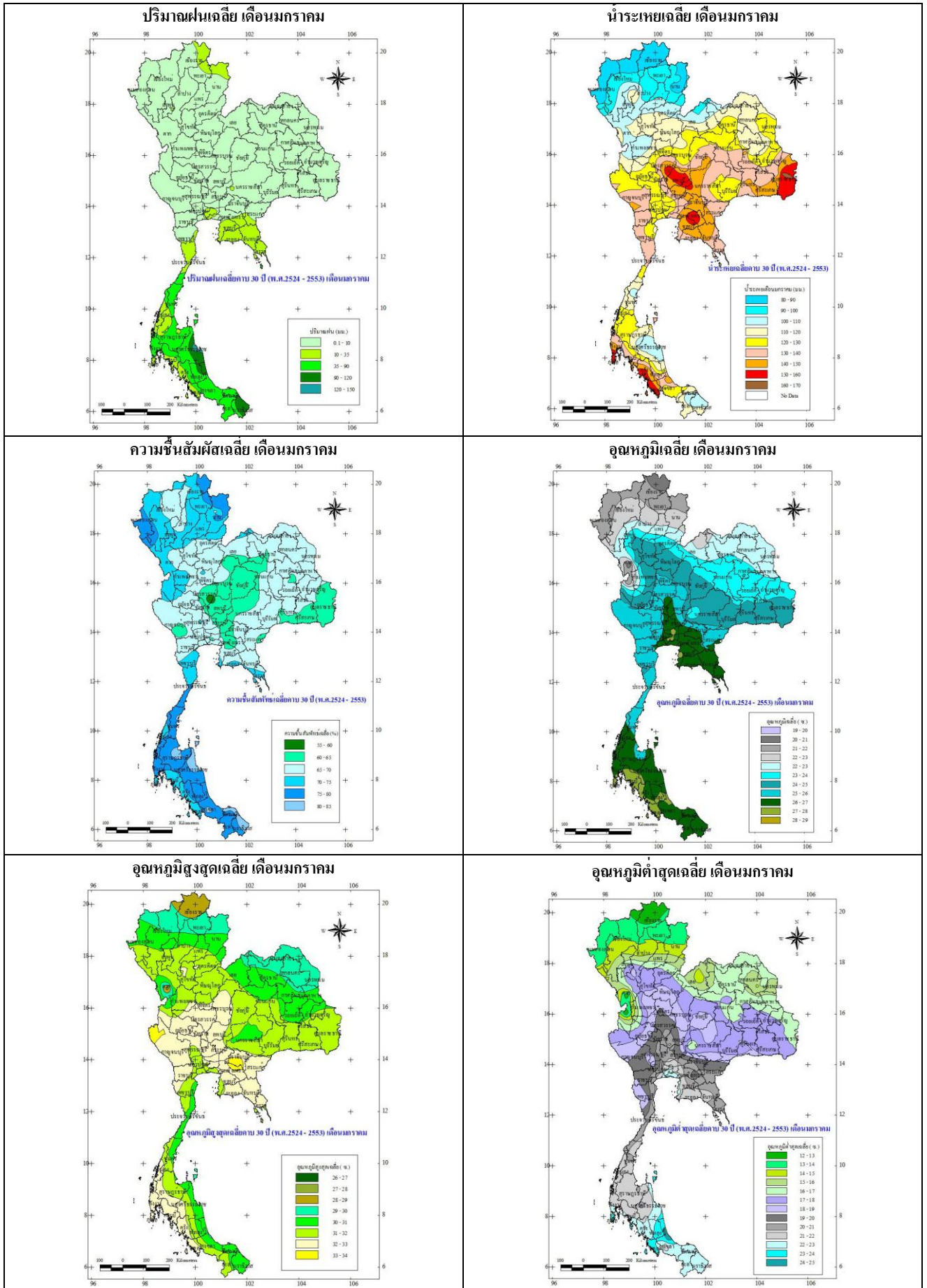
เดือนพฤศจิกายน

เดือนธันวาคม

เดือนมกราคม

เดือนกุมภาพันธ์

